

Institutul Național pentru Sănătatea
Mamei și Copilului
"Alessandrescu-Rusescu" București

Norwegian Institute
of Public Health

Helsedirektoratet

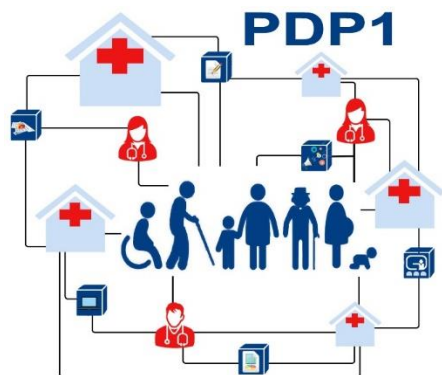

World Health
Organization

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Proiect predefinit 1- PDP1

Consolidarea rețelei naționale de furnizori de ingrijiri primare de sanatate pentru imbunatatirea starii de sanatate a populatiei, copii si adulti (inclusiv populatie vulnerabila)

STUDIU DE CAZ

SERVICIILE DE SĂNĂTATE DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT ÎN REPUBLICA MOLDOVA, FRANȚA ȘI BELGIA

Lucrăm împreună pentru o Europă **sănătoasă!**

CADRU GENERAL

Biroul Regional OMS pentru Europa a dezvoltat un cadru european pentru standarde de calitate în serviciile de sănătate școlară

Standard 1	cadru normativ național sau regional intersectorial
Standard 2	servicii de sănătate prietenoase pentru copii
Standard 3	Instalații, echipamente, personal și sistemele de gestionare a datelor
Standard 4	colaborare intersectorială, responsabilități clar definite
Standard 5	Personalul care asigură servicii de sănătate în școli are fișe de posturi clar definite, competențe adecvate și un angajament pentru atingerea standardelor de calitate
Standard 6	pachet de servicii
Standard 7	sistem de management al datelor

Republica Moldova

Reglementări în domeniul medicinei școlare

- Ordinul comun al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova și Ministerului Educației al Republicii Moldova nr. 30/18-16.01.17 din 13.01.2017 "Privind modificarea Ordinului nr.613/441 din 27.05.2013 "Cu privire la Serviciile de Sănătate din instituțiile de învățământ preuniversitar".
- Ordinul comun al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova și Ministerului Educației al Republicii Moldova nr. 613/441 din 27 mai 2013 "Cu privire la Serviciile de Sănătate din instituțiile de învățământ preuniversitar".

1. Regulamentul cadru de activitate al serviciilor de sănătate din instituțiile de învățământ
2. Fișa postului asistentului medical
3. Standardele de calitate a serviciilor de sănătate din instituțiile de învățământ
4. Mecanismul de supervizare și suport din partea serviciilor de asistență medicală primară
5. Atribuțiile specifice ale autorităților locale și regionale implicate

Republica Moldova

Regulament cadru de activitate al serviciilor de sănătate din instituțiile de învățământ

- AMȘ ➡ numit și eliberat din funcție de directorul unității de învățământ
- Normativele de funcții pt. AMȘ ➡ stabilite în baza normativelor aprobate de Ministerul Educației și Ministerul Finanțelor, aceștia fiind încadrați în *schema de state a unităților de învățământ preuniversitar*
- serviciile de sănătate din instituțiile de învățământ se subordonează
 - *administrativ* ➡ directorului instituției de învățământ,
 - *consultativ-metodic* ➡ directorului Centrului Medicilor de Familie/Centrului de Sănătate Autonom din teritoriu.
- colaborează cu *instituțiile medicale teritoriale, *reprezentanții autorităților administrației publice locale și persoanele abilitate din comunitate (asistent social comunitar, polițist etc.), *reprezentanți ai cultelor, *ONG-uri *părinții, ➡ soluționarea problemelor ce țin de sănătatea și dezvoltarea elevilor
- conducătorul instituției de învățământ ➡ va asigura condiții adecvate de activitate, prin dotarea cu spații (cabinete), înzestrat cu echipament medical funcțional și asigurat cu medicamentele și documentația medicală necesară (barem minim de dotare - prevăzut într-o anexă la Ordin).

Republica Moldova

Fișa postului asistentului medical școlar:

- nivelul de studii - studii medicale medii, cu pregătire în domeniul sănătății copiilor.
- baza legală de activitate, nivel de salarizare, normare.
- responsabilitățile: asigurarea pachetului de servicii
- cunoștințele necesare: (domeniul dezvoltării fizice și psihice a copiilor, particularitățile dezvoltării copiilor cu dizabilități, antropometrie, teste de screening, prim ajutor, administrare de tratamente, principiile abordării integrate a personalității elevului, tehnici de consiliere a elevilor cu nevoi speciale, capacitate de comunicare cu elevii, părinții/tutorii, pedagogii, prevederile actelor normative în vigoare în domeniu, măsuri antiepidemice, schema de raportare a cazurilor de boli infecțioase și de reacții postvacinale, ancheta periodică a rației alimentare, documentația medicală și completarea listelor de sănătate din registrele de clasă, cadrul legal care vizează drepturile copiilor regulile securității muncii).
- condițiile de muncă: regim de muncă, asigurarea cu cabinet medical, echipat și dotat, conform recomandărilor existente, activitate preponderent în instituție și la indicație/necesitate deplasări în instituția medico-sanitară publică teritorială, Centrul de Sănătate Publică teritorial etc.
- atitudini/comportamente.

Republica Moldova

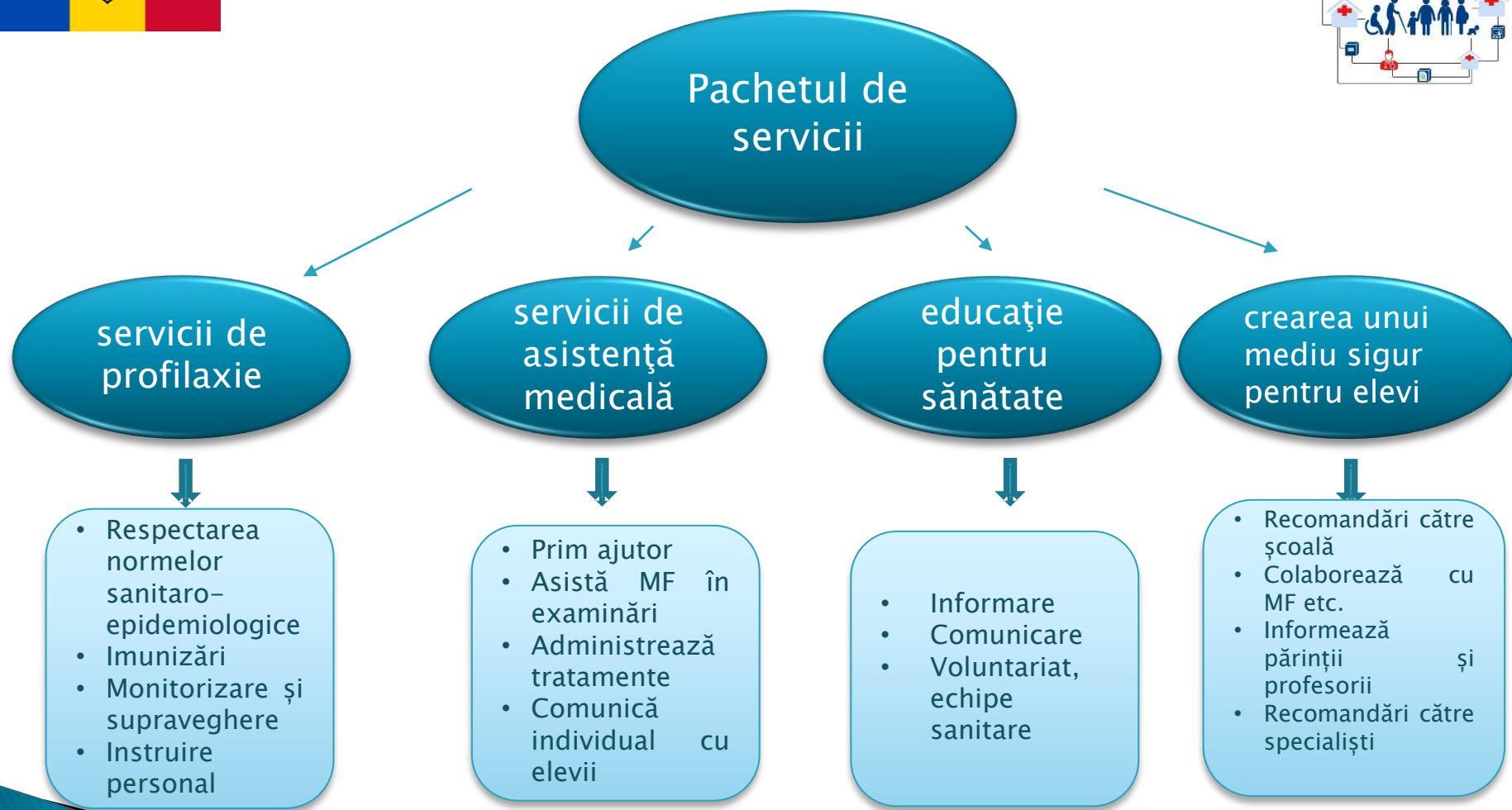
Standardele de Calitate ale Serviciilor de Sănătate din instituțiile de învățământ preuniversitar

Standard 1	Responsabilitățile Ministerului Sănătății (MS) și Ministerului Educației (ME) în organizarea, realizarea și evaluarea serviciilor de sănătate din instituțiile de învățământ sunt bine definite și există mecanisme de realizare a acestora. Ex.: fiecare instituție de învățământ preuniversitar are asistent medical, care este un criteriu de acreditare a instituției.
Standard 2	Fiecare instituție de învățământ preuniversitar are încăpere specială pentru prestarea serviciilor de sănătate, care este înzestrată corespunzător cerințelor în vigoare (cabinet reglementat prin prezentul Ordin).
Standard 3	Personalul instituției de învățământ preuniversitar (personalul medical și cadrele didactice) respectă confidențialitatea și intimitatea elevilor.
Standard 4	Serviciile de sănătate mobilizează comunitatea pentru promovarea sănătății
Standard 5	Asistentul medical din instituția de învățământ preuniversitar oferă servicii efective și comprehensive, în conformitate cu necesitățile reale ale elevilor (dispune de protocoale bazate pe evidență pentru furnizarea serviciilor, are competență de comunicare și consiliere, precum și pentru furnizarea pachetului de servicii
Standard 6	Elevii cu nevoi speciale au acces egal la serviciile de sănătate din instituțiile de învățământ. Asistentul medical din unitatea de învățământ face parte din echipa multidisciplinară pentru asigurarea serviciilor de sănătate și educaționale pentru elevii cu nevoi speciale și oferă servicii de sănătate echitabile, fără discriminare

Republica Moldova

Franța

Organizarea rețelei de medicină școlară (2000-2021)

- Ministerul Educației Naționale DGESCO (Direcția Generală Învățământ Școlar) are un Birou de Sănătate și Acțiune Socială
- O perioadă inițială de angajări masive de personal, dar în prezent (după 2015) există un deficit uriaș
- Medicii pot fi angajați ME, persoane fizice sau angajați ai municipalităților
- Centre de medicină școlară
 - o la nivel comunitar (peste 5000 locuitori).
 - o au medici de sector, secretar administrativ, asistenți medicali școlari.
 - o Servicii: consultații (elevi și personal), înregistrarea în observație a familiilor, a echipelor didactice etc.
 - o Probleme: personal administrativ insuficient, spații neîntreținute – sunt pe cale de dispariție
- Cei patru actori din sistemul de medicină școlară au relații ierarhice diferite, rezultând o coordonare deficitară
 - o Medicul ➡ Ministerul Educației
 - o Asistentul medical ➡ Șeful departamental al asistenților,
 - o Asistentul social ➡ Academia de Științe,
 - o Psihologul ➡ rectoratul facultății

Franța

Planuri naționale pentru sănătatea școlară (4 planuri)

1. 1993: proiect individualizat de primire în evidență (PAI) pentru boli cronice (astm, diabet, alergii etc.) cu un protocol întocmit de medicul școlii și echipă (asistentă, profesor)
2. 2005: proiect personalizat de școlarizare (PPS) pentru elevi cu dizabilități, necesitând o relație între medic școlar, educatori, asistenta socială; în 2019, s-au înscris la școală 337.585 de elevi cu dizabilități.
3. 2015: plan de suport personalizat (PAP) pt dificultăți de învățare, în special DYS (disortografia, dislexie).
4. Program personalizat de reușită educativă (PPRE) – împreună cu pedagogii, profesorii, etc.

Pentru toate aceste planuri, au fost emise legi în vederea garantării drepturilor și pentru succesul educației

Franta

Dificultățile serviciilor de medicină școlară

- Scăderea numărului de medici și asistenți din sistem, încărcare foarte mare a personalului existent
- Vizitele de monitorizare – efectuarea lor a scăzut continuu în ultimii ani. Nu există o echipă și un loc de muncă comun, o subordonare ierarhică comună, medicii și asistentele au atribuții neconcordante și separate pentru consultații.
- Incărcarea personalului este heterogenă în diverse zone, de la 400 la 6000 copii pe medic, vizitele nu sunt organizate pe categorii de copii (cu boli cr, handicap, etc), educația pentru sănătate foarte precară
- Posturi scoase la concurs neocupate, din cauza faptului că salarizarea e mult sub nivelul rețelei medicale (medicii școlari sunt plătiți din bugetul Ministerului Educației)

Franța

Recomandari: Organizarea unui sistem sanitar școlar, de la grădiniță până la liceu, sub Ministerul Sănătății care asigură, pe de o parte, crearea a unei adevărate echipe de sănătate formată din medici, asistenți medicali, asistenți sociali, psihologi și cadre didactice care au beneficiat de pregătire specifică și, pe de altă parte, o rețea solidă în afara școlii între profesioniștii din domeniul sănătății preocupați de copil (medici generaliști, pediatri, psihiatri infantili, psihologi, logopezi, servicii sociale etc.).

- Asigurarea vizitei de 6 ani pentru toți copiii cu specificarea clară a atribuțiilor medicilor și asistenților medicali
- Organizarea unui sistem sanitar școlar coordonat de Ministerul Sănătății
- Îmbunătățirea recrutării de medici școlari - în special prin creșterea atractivității profesiei și salariu la același nivel cu cel al medicilor din MS .
- Specialitate în medicină școlară de 5 ani.
- Definirea relaționării pentru a încuraja munca în echipa multiprofesională.
- Reînnoirea echipamentelor medicale și automatizări pentru birou (care ar favoriza lucrul în echipă) .
- Crearea unui serviciu de sănătate școlar în fiecare rectorat și fiecare direcție departamentală a serviciilor de învățământ național (DSDEN) care să fie responsabil de a stabili metode de colaborare/contractare cu instituțiile partenere (agenții de sănătate regionale, asigurări de sănătate, autorități administrative teritoriale).
- Crearea unei legături între medicina școlară și spital/policlinică – acesta ar putea desfășura activitatea de screening obligatoriu în clasa a VI-a. Parteneriate locale ar putea fi organizate între departamentele școlare și casele de asigurări de sănătate (CPAM) pentru accesul studenților la examenele de screening și de îngrijire .

Belgia – comunitatea franceză

Reglementări în domeniul medicinei școlare în comunitatea franceză.

- Décret relatif à la promotion de la santé à l'école et dans l'enseignement supérieur hors universités D. 14-03-2019 M.B. 17-04-2019 – Bruxelles, le Parlement de la Communauté française.

Acest act normativ a fost semnat de:

1. Ministrul-Președinte, responsabil cu Egalitatea de șanse și Drepturi ale Femeilor,
2. Vicepreședintele și Ministrul Culturii și Copiilor,
3. Vicepreședintele și Ministrul Învățământului Superior, Educație pentru promovare socială, cercetare și mass-media,
4. Ministrul Tineretului, Ajutorul pentru Tineret, Casele de Justiție, de Sport și Promovare din Bruxelles, responsabil cu supravegherea Comisiei comunitare franceze a regiunii Bruxelles-Capitale,
5. Ministrul Educației,
6. Ministrul Bugetului, Funcției Publice și Simplificării Administrative

Promovarea sănătății școlare constă în:

- 1) susținerea și dezvoltarea programelor de promovare a sănătății și promovarea unui mediu propice sănătății în cadrul școlilor, colegiilor și colegiilor de arte,
- 2) urmărirea medicală a elevilor și studenților, care include și evaluări ale sănătății individuale precum și vaccinările,
- 3) profilaxie și screening pentru bolile transmisibile,
- 4) stabilirea unui sistem standardizat de colectarea datelor despre sănătate.

Belgia – comunitatea franceză

Promovarea sănătății în școală .

- este gratuită și obligatorie în unitățile de învățământ organizate sau subvenționate de Comunitatea Franceză și se realizează de către centrele comunitare. Aceste centre sunt referenții lor pentru toate problemele de sănătate.
- Necesită observații și acțiuni referitoare la facilități - săli de clasă, zone de recreere și instalații sanitare
- Centrele comunitare organizează și efectuează controalele individuale obligatorii de sănătate ale elevilor înscriși în școli, conform metodologiei stabilite de guvern, cu o frecvență de minim cinci rapoarte medicale și maxim opt pe tot parcursul școlarizării. Se organizează un control individual de sănătate pentru fiecare elev care se înregistrează pentru prima dată în unitatea de învățământ.
- Guvernul prevede proceduri speciale care permit organizarea de controale suplimentare de sănătate specifice unor riscuri particulare sau pentru a spori echitatea în sănătate.
- În baza recomandărilor Consiliului Superior de Sănătate, este stabilit programul de vaccinare și alegerea vaccinurilor care vor fi puse la dispoziție gratuit pentru vaccinatori, iar vaccinările vor fi efectuate la solicitarea părinților
- implementarea măsurilor profilactice și de screening pentru prevenirea răspândirii bolilor transmisibile în mediul școlar
- Departamentele din centrele comunitare care asigură serviciile de asistență medicală în școli își îndeplinesc misiunile în colaborare cu centrele psiho-medico-sociale relevante.
- colaborează cu părinții și cu profesioniștii implicați în îngrijirea sănătății individuale a copiilor și tinerilor (medic generalist sau pediatru)

Belgia – comunitatea franceză

Organizarea serviciilor medicale școlare.

- Serviciul trebuie să aibă spații care să permită organizarea controalelor de sănătate și vaccinărilor,
- Asigurat cu cel puțin o jumătate de normă de medic școlar și o normă întreagă de asistent medical.
- Regimul de muncă: durata minimă de lucru a cel puțin unui membru al personalului medical este de patruzeci de ore pe lună în perioada școlară, cu minim 360 de ore pe an. Pentru ceilalți membri ai personalului medical este de cel puțin 180 de ore pe an.
- Autoritatea organizatoare numește un *coordonator general* al serviciilor de sănătate școlară și un *coordonator medical*.
- Membrii personalului salariat sau independent - pregătire continuă.
- Instituția de învățământ trebuie să stabilească cu autoritatea organizatoare a serviciului de sănătate în școală un acord care prevede mijloacele și modalitatea de punere în aplicare a serviciilor asigurate. Acest acord conține cel puțin următoarele elemente:
 1. locul unde vor avea loc controalele de sănătate;
 2. modalitățile de organizare a transportului la locul menționat la 1.;
 3. componența departamentului;
 4. Modalitățile de transmitere a informațiilor.
- În limita creditelor bugetare disponibile, serviciile de sănătate școlară beneficiază de o subvenție globală, calculată per elev și, în plus și de un pachet social alocat elevilor care se încadrează în această categorie de beneficiari și de o subvenție acordată per elev pentru toate costurile de transport (fie deplasarea personalului la școli fie a elevilor la centre)

Belgia – comunitatea franceză

Comisia de Promovare a Sănătății Școlare

Misiunile sale sunt:

- 1° să dea guvernului un aviz asupra oricărui proiect de act normativ referitor la promovarea sănătății în școală sau la normele de aplicare;
- 2° să dea guvernului sau O.N.E., fie din proprie inițiativă, fie la cerere, puncte de vedere cu privire la orice chestiune privind promovarea sănătății în școală;
- 3° să trimită anual un raport de activitate către Parlament, guvern și O.N.E.

Comisia de Promovare a Sănătății Școlare este compusă conform prevederilor adoptate de guvern din reprezentanți ai:

1. federațiilor sau asociațiilor de autorități care organizează servicii de sănătate;
2. medicilor care lucrează în promovarea sănătății în școală;
3. personalului mediu sanitar care lucrează în promovarea sănătății în școală;
4. consiliului superior al centrelor psiho-medico-sociale;
5. învățământului organizat de Comunitatea Franceză;
6. federațiilor autorităților care organizează învățământul subvenționat de Comunitatea Franceză;
7. federațiilor asociațiilor de părinți;
8. organizațiilor non-guvernamentale de promovare a sănătății pentru copii și tineri;
9. organisme consultative constituite în regiunea bilingvă a capitalei Bruxelles și în regiunea francofona pentru subiectele de promovarea sănătății. Participarea acestor organisme este opțională.

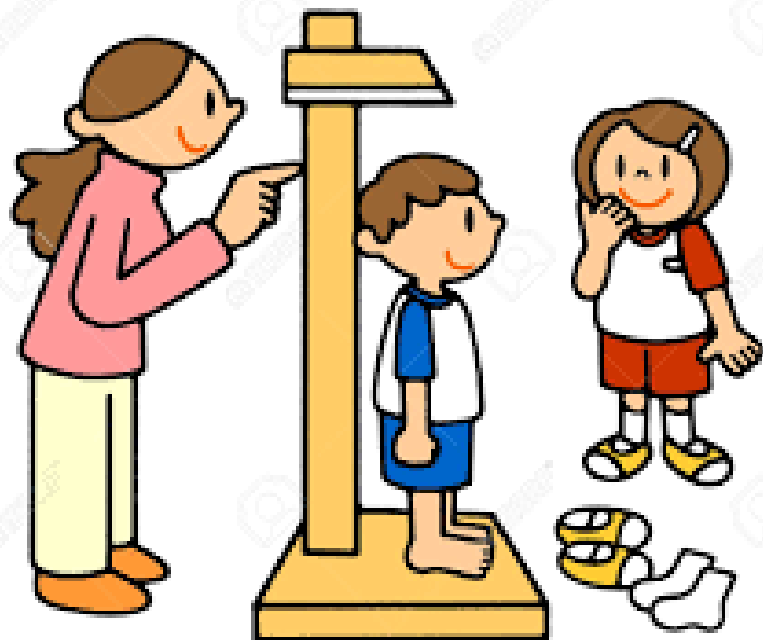

Concluzii și recomandări

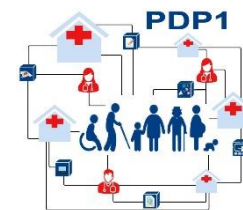
REPUBLICA MOLDOVA	FRANȚA	BELGIA (comunitatea franceză)
Rețea de medicină școlară afiliată ME – asistenți medicali școlari (AMȘ)	Rețea de medicină școlară afiliată ME – medici școlari, asistenți medicali, asistenți sociali, psihologi	Rețea de medicină școlară în centre comunitare – medici, asistenți, personal administrativ.
Reglementări adresate învățământului preuniversitar	Reglementări adresate învățământului preuniversitar	Reglementări adresate învățământului preuniversitar și universitar
AMȘ incluși în schema de personal a unității de învățământ	ME are rețea medicală proprie – deficit de personal, cu încărcare neomogenă 400-6000 copii/medic	Servicii asigurate cu cel puțin 1/2 normă de medic și o normă se adistent. Finanțare din subvenții calculate per elev
Cabinet medical în fiecare școală (condiție de autorizare a școlii)	Centre de medicină școlară (în comunități cu mai mult de 5000 de locuitori) și cabinet în unele școli	Centre comunitare de servicii de sănătate școlară, care deserveșc o regiune (cu mai multe școli arondate) protocol de colaborare cu școala
Pachet de servicii asigurat integral de AMȘ	Pachetul de servicii reglementat deficitar	Pachet de servicii reglementat, cu atribuții specificate
Subordonare administrativă directorului școlii și metodologică centrului de sănătate teritorial	Nu există o echipă și un loc de muncă comun, și nici o subordonare ierarhică comună – organizare heterogenă	Sistem de relaționare ierarhică și raportare cu o birocrație complicată.

Concluzii și recomandări

REPUBLICA MOLDOVA	FRANȚA	BELGIA (comunitatea franceză)
Standarde de calitate reglementate prin Ordin comun MS și ME	Inegalități în activitate, disfuncții și deficiențe numeroase	Există o Comisie de Promovare a Sănătății Școlare – interdepartamentală – care supervizează toate deciziile
Fișa postului AMȘ și pachet de servicii reglementate Ordin comun MS și ME	Se are în vedere trecerea rețelei de medicină școlară la MS	Sunt reglementate atribuțiile diferitelor categorii de personal, norma de lucru, sistemul de raportare.
Spațiul și dotarea cabinetului asigurat de unitatea de învățământ	Se recomandă crearea unei legături între rețeaua de medicină școlară și spital/policlinică (pentru efectuarea screening-urilor)	Cabinete incluse în aceste centre de sănătate școlară
Reglementările vizează și copiii cu dizabilități	Există 4 planuri pentru sănătatea școlară – PAI, PPS, PP și PPRE	Reglementările vizează și copiii cu dizabilități, precum și cazurile sociale (pentru care e prevăzută o indemnizație suplimentară)
Mecanism de supervizare din partea rețelei de asistență medicală primară	Se recomandă revizuirea legislației, cu stabilirea de atribuții clare pentru medic și asistent	Legislația include și sancțiuni

Mulțumesc!

Lucrăm împreună pentru o Europă **sănătoasă!**